

Täysistunto

Tiistai 18.5.2021 klo 13.59—20.52

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 79/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia, ja asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu alkaa. Ministeri Lintilä.

Keskustelu

19.28 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tapahtumatakuu on tarkoitettu kannustamaan tapahtumien järjestämistä tilanteessa, jossa yhteiskunta avataan mutta tapahtumia järjestävien yritysten ja yrittäjien rahoitusmahdollisuudet ovat rajalliset. Tapahtumatakuu on osa valtioneuvoston laajempaa kulttuuri- ja tapahtuma-alalle suunnattua tuki- ja avustuspakettia.

Hallituksen esityksessä kustannustukilain muutoksesta, joka koskee tapahtumatakuuta, ehdotetaan säädettäväksi, että Valtiokonttori voisi myöntää hakemuksesta ennakollisen maksusitoumuksen, joka koskisi vähintään 200 hengelle suunniteltua yleisötapahtumaa. Tapahtuman järjestäjä olisi vakiintunut, ammattimainen tapahtumanjärjestäjä, jolla on pysyvä organisaatio ja tätä toimintaa varten Y-tunnus ja jonka arvonlisäverollinen liikevaihto vuonna 2019 on ylittänyt 150 000 euroa.

Tapahtumatakuu koskisi 1.6.—30.11.2021 suunniteltuja tapahtumia. Tapahtumatakuu ei koskisi säännöllisiä, ympärivuotisesti järjestettäviä tapahtumia. Tapahtumatakuu koskisi vain tapahtumia, joita ei ole peruutettu ennen tapahtumatakuuta koskevan hakemuksen jättämistä. Oikeus tapahtumatakuuseen alkaisi hakemuksen jättämishetkestä. Valtiokonttori voi myöntää tapahtumatakuun myös tapahtuman suunnittelun ajankohdan jälkeen, jos hakemusta ei ehditä käsitellä etukäteen esimerkiksi sen vuoksi, että hakemus jätetään hyvin lähellä tapahtumapäivää ja sen käsittelyä varten tarvitaan lisäselvitys.

Tapahtumatakuun tarkoituksena on pienentää tapahtumien järjestämisen taloudellista riskiä tilanteessa, jossa covid-19-pandemian hallintaan liittyvä lain tai viranomaisen määräys estää tai vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä ja rahoituksen tai vakuutusten saamista tapahtumien järjestämisen varmistamiseksi. Tapahtuma katsotaan peruuntuneeksi lain tai viranomaisen määräyksen vuoksi myös, jos korkeintaan 60 päivää ennen tapahtuman järjestämistä on voimassa järjestämisen estävä rajoitus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

Tapahtumatakuun myöntäminen edellyttäisi, että tapahtuman järjestäjänä olisi vakiintunut, ammattimainen tapahtumanjärjestäjä, jolla on pysyvä organisaatio tätä toimintaa varten. Tapahtumanjärjestäjän katsominen ammattimaiseksi edellyttäisi, että sillä olisi palveluksessaan palkattua henkilökuntaa vähintään yksi henkilö tapahtuman järjestämistä varten. Tapahtumanjärjestäjä voisi kuitenkin olla myös esimerkiksi yksinyrittäjä.

Tapahtumatakuuta hakisi tapahtumanjärjestäjä, mutta takuun perusteella maksettava korvaus peruuntuneista tapahtumista maksettaisiin myös tapahtumanjärjestäjän hakemuksessaan ilmoittamille tapahtuman alihankkijoille. Jos tapahtuman laajuutta rajoitettaisiin lain tai viranomaispäätöksen nojalla, maksettaisiin osittain korvaus toteutuneista kustannuksista.

Myönnetystä tapahtumatakuusta korvattaisiin takuun saajalle kustannustukena takuuehtojen mukaisesti suoraan lain nojalla tai viranomaisen määräyksen vuoksi peruuntuneen tapahtuman järjestämisestä aiheutuneista, ennakoon ilmoitetuista kohtuullisista toteutuneista kustannuksista 85 prosenttia. Korvauksen enimmäismäärä olisi 1 800 000 euroa, joka kuitenkin on myös yrityskohtainen katto covid-tukien yhteissummalle. Enimmäismäärää määriteltäessä otetaan huomioon, ettei lain 1 §:ssä mainitun Euroopan komission päätöksen mukainen tukien yrityskohtainen enimmäismäärä ylity. Tapahtuman ilmoitetulle alihankkijalle korvataan vastaava osuus toteutuneista kustannuksista, huomioiden mahdollisten päällekkäisyyksien vähentäminen.

Arvoisa rouva puhemies! Jos takuuehtojen mukaisesti toteutetut tapahtumat toteutuisivat takuupäätöksessä määrättyä olennaisesti pienempänä suoraan lain nojalla tai viranomaisen määräyksen vuoksi ja näin järjestetty tapahtuma olisi tappiollinen, tapahtumatakuusta korvattaisiin tapahtumanjärjestäjälle ja alihankkijalle määrä, joka lasketaan vähentämällä tapahtuman toteutuneista kustannuksista toteutuneiden tulojen määrä ja kertomalla näitten erotus luvulla 0,85. Olennaisesti pienempänä toteutuneella tapahtumalla tarkoitettaisiin tapahtumaa, joka on voitu toteuttaa lain tai viranomaisen kokoontumista rajoittavan määräyksen vuoksi siten, että tapahtumaan on voinut osallistua enintään 85 prosenttia tapahtumaan suunnitellusta osallistujamäärästä.

Tapahtuma-alan toimintaa koskevissa selvityksissä ja hallituksen esitysluonnosta koskevassa lausuntopalautteessa on ilmennyt, että tapahtuma-alan sopimusrakenne mahdollistaa alihankintasopimusten purun jopa sanktioitta, jos tilaisuus syystä tai toisesta perutaan. Tapahtuma-alalla on kuitenkin myös laaja niin sanottu ekosysteemi, joka koostuu erilaisista alihankkijoista, näiden alihankkijoista ja viime kädessä yksittäisistä toiminimi- tai yhden henkilön yrityksistä, ammatinharjoittajista ja niin sanotuista freelancertoimijoista. Tapahtuman peruutuksen sattuessa tämän ryhmän tilanne on usein huono, koska sopimuksen peruuttaminen saattaa aiheuttaa heille tilanteen, jossa esimerkiksi jo tehdystä työstä ei voida saada korvausta. Edellä mainitusta syystä hallitus on valmistanut tämän tapahtumatakuun lisäksi useita toimia, joita kohdistetaan tähän ekosysteemiin, joita ovat muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön erilaiset tapahtuma- ja freelancerkenttään kohdistuvat avustukset, yhteensä 127 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan luovien alojen ja tapahtuma-alan tuet ovat tähän mennessä olleet TEMin ja OKM:n arvioiden mukaan yhteensä noin 245 miljoonaa.

Tapahtuma-ala on monimuotoinen ala, jota yhdistää lähinnä erilaisten yleisötilaisuuksien järjestäminen osana muuta toimintaa tai pääasiallisena toimintana. Tapahtumajärjestäjien kirjo on moninainen alkaen kulttuuritilaisuuksista ja festivaaleista erilaisiin messu- ja markkinointitilaisuuksiin ja uskonnollisiin tapahtumiin asti. Myös tapahtumien järjestä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

jien yrityskoko, liikevaihto ja henkilöstömäärä voivat vaihdella merkittävästi. Tyypillistä on, että varsinaisilla alan ammattimaisilla toimijoilla on ympärivuotiset pienehköt organisaatiot tapahtumien järjestelytehtävissä ja tapahtuman lähestyessä sen järjestämiseen kytetään vaihteleva määrä erilaisia alihankkijoita.

Tapahtumateollisuus ry:n toimialaraportin mukaan tapahtumateollisuus on kaiken kaikkiaan 2,35 miljardin arvoinen toimiala. Tapahtumateollisuudessa toimii 3 200 yritystä, ja ala työllistää yhteensä lähes 200 000 ihmistä, joista 20 000 vakituisesti. Yksittäisen tapahtuman toteuttamiseen saattaa osallistua useita satoja eri yrityksiä tuotantoprosessin eri vaiheissa. Tuotantoprosessi voi kestää viikoista useisiin kuukausiin, jopa vuosiin. Työntekijämäärällisesti suurin ja näkyvin osa prosessia on itse tapahtuman toteuttaminen.

Esityksen mukaan Valtiokonttori voi myöntää samanaikaisesti voimassa olevia ennakkollisia maksusitoumuksia yhteensä korkeintaan 250 miljoonan euron arvosta. Maksusitoumuksista arvioidaan aiheutuvan tapahtumien peruuntumisen tai pienempinä toteutumisen vuoksi takuumaksuja noin 80 miljoonaa euroa.

Arvoisa puhemies! Valitettavasti tuon äskeisen sote-keskustelun venyttyä oma aikatauluni on sellainen, että en voi välittömästi jatkaa keskustelua, mutta toivon, että pystyn palaamaan vielä myöhemmin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Risikko.

19.37 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille tästä esittelystä. Erityisesti tietysti olisin halunnut kysyä ministeriltä tapahtumajärjestäjien ja kulttuurialan henkilöitten yhteydenottojen perusteella muutamia asioita, mutta varmasti, kun hän tulee takaisin, hän saattaa sitten vastata.

Tietysti suurin kritiikki — ja nyt kerään niitä sähköposteja, mitä olen tässä viimeisten kuukausien aikana saanut — liittyy siihen, että miksi vasta nyt, näin myöhäisessä vaiheessa, vaikka tämä on tiedetty, että näitä tilaisuuksia, tapahtumia ei ole voinut järjestää. Toinen kriittinen kohta on nimenomaan se, tuleeko se koko ketju huomioiduksi: alihankkijat ja sitten kaikki ne toimijat, mitä esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä on.

No, sitten tällaisia yksittäisiä asioita:

Siellä rajataan pois joulukuussa järjestettävät tapahtumat. Mihin tämä rajausta perustuu?

Sitten valmistelun aikana peruuntuneet, kun esimerkiksi on monia sellaisia tapahtumia, jotka ovat nyt tämän tapahtumatakuulainsäädännön valmistelun aikana peruneet, kun eivät ole tienneet, mitä tässä tapahtuu. Miksi ne suljettiin ja rajattiin tästä pois?

Tapahtumatakuu ei myöskään koskisi säännöllisiä, ympärivuotisesti järjestettäviä tapahtumia, kuten viikoittaisia konsertteja, klubi-iltoja ja vastaavia tapahtumia. Minkä takia nämä on rajattu ulkopuolelle?

Miksi ei myöskään ole huomioitu näitä, jotka viranomaisrajoituksista johtuen joutuvat siirtämään toiseen ajankohtaan tämän tukikauden aikana? Miksi niitä ei huomioida tässä?

Sitten tietysti se, että kun meillä ovat nämä tapahtumajärjestäjät käyneet läpi, että he ovat tällaisia ammattimaisesti järjestäviä tapahtumajärjestäjiä, he tietävät, miten välimatkoja pidetään ja hygieniää ylläpidetään ja niin edelleen, niin miksi hekään eivät saa näitä järjestää? Ja nyt kun me ollaan puhuttu näistä koronatodistuksista ja näistä pikatestausmaaleista, eikö niitä voisi myöskin sitten hyödyntää tällaisissa tilanteissa, että me oikeasti saataisiin nämä tapahtumat käyntiin?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

Ministeri Lintilä todella tuossa omassa puheenvuorossaan kuvasi tämän problematiikan, eli tapahtuma-ala ja kulttuuriala on hyvin monipuolinen ja moninainen, ja siinä pitää räätälöidä nimenomaan nämä säännöt ja nämä tukimuodot. Tämä työllistää paljon, esimerkiksi tapahtuma-alan on arvioitu työllistävän todellakin 200 000 henkilöä, ja me olemme näistä paljon puhuneet sivistysvaliokunnassa. Tapahtuma- ja kulttuuriala vahvistaa sivistyksellisiä oikeuksia ja kriisinkestokykyä, ja näillä tapahtumilla on suuri merkitys alueille. Esimerkiksi Seinäjoen kaupungille Provinssirock ja Tangomarkkinat ovat valtavien tärkeitä, tai Ilmajoen Musiikkijuhlat, ja olen todella huolissani näiden selviämisestä tulevaisuudessa. Miksi vasta nyt, kun tämä on tiedetty?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivisaari.

19.41 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Hyvä, että tämä asia on käsittelyssä. Ehkä EU-paketit ja välikysymykset ovat haukanneet tarpeettomastikin ilmaa siitä, että olemme tässä kohtaa todellakin tärkeän ja vakavan asian äärellä.

Koronan vuoksi tapahtumiin on kohdistunut voimakkaita rajoituksia ja kieltoja. Tapahtumia on peruttu tai siirretty viime vuoden keväästä saakka. Tapahtumien työllistämät kymmenentuhannet ihmiset ovat jääneet ilman töitä ja turvattua toimeentuloa. Vaurioituneen tapahtuma-alan palautuminen ja selviytyminen edellyttää, että tapahtumatoimintaa päästään avaamaan.

Tulevaisuus on silti epävarma. Suunnitelmia joudutaan yhä tekemään sekä toiveiden että tiedon pohjalta. Myös oikeudenmukaisuus ja tasapuolisen kohtelun vaateet nostavat ansaitusti päätään. Tapahtuma-ala kulttuuri- ja liikuntatekijöineen kysyy oikeutetusti, ovatko rajoitukset heidän kohdallaan reiluja. Itse sanon suoraan: kitara kädessä laulava kaveri ei saa kokoontumisten osalta tällä hetkellä oikeutta.

Arvoisa puhemies! Tapahtumatakuulla on merkittävä rooli liiketoimintamahdollisuuksien, työllisyyden palautumisen ja toivon antajana — siis selkänajana sille, että järjestäjät uskaltavat epävarmuuden leijuessa jatkaa kohti päämäärää. Toteutuneista kustannuksista korvattaisiin 85 prosenttia, mikäli tapahtuma jouduttaisiin viranomaisen määräysten vuoksi perumaan. Kyseessä on siis ennakkoon myönnettävä sitoumus vähintään 200 hengen yleisötapahtumille, jotka on tarkoitettu järjestää kesäkuun ja marraskuun välisenä aikana.

Tässä kohtaa ei varmasti voi kuin nyökytellä, hyvä juttu, mutta valiokunta varmaan pohottaa myös sitä, mikä aikajänne on soveltuvien paitsi kuukausien myös ehdotetun tapahtuman perumisen 60 päivän osalta.

Tukimekanismin laatiminen ei ole helppo tehtävä. Tiedämme, että tapahtumien kirjo on valtava ja niiden taustalla on myös suuri verkosto alihankintaketjuja. Festivaalit, kesäteatterit, urheilukisat, messutapahtumat, seminaarit ja markkinat ovat näitä esimerkkejä, joiden järjestämiseen osallistuvat monien tahojen ammattiseipät. Takuun ulottaminen jokaiseen lonkeroon on vähintään haasteellista, ja tiedän myös hallituksen pohtivan, millä tavalla tapahtumateollisuuden sidosryhmiä voitaisiin jatkossakin kannatella. Tapahtumatakuussa ansiokasta on se, että alihankkijalle korvataan vastaava osuus toteutuneista kustannuksista, missä pyritään juurikin tunnistamaan tapahtuma-alan tekijöiden verkotus — oikein hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

Puhemies! Viime viikkoina tilanne on rokotekattavuuden ja tautitilanteenkin osalta kohtunut. Uskon tapahtumatakuun rohkaisevan tapahtumien järjestäjiä ja toivon, että emme enää joudu perumaan kauan ja hartaasti odotettuja tapahtumia.

Tämä tapahtumatakuu on yksi osa valtioneuvoston toimenpidekokonaisuutta. Vähintään yhtä merkittävä asia osana kokonaisuutta on Taiteen edistämiskeskukselle myönnettävät apurahat, valtionavustukset vapaalle kentälle, taidelaitoksille, yleishyödyllisten taide- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille ja Elokuväsäätiölle ja painavana asiana myös liikunnan tukipaketti. Jokainen täällä oleva tiedostaa, että nämä tuet ja takuut ovat elintärkeitä. Aina voimme kysyä, ovatko nämä riittäviä, mutta oleellisuus on siinä, että joka ainoa euro menee tarpeeseen ja joka ainoa kohde tarvitsee niitä. Meillä ei ole aikaa hukattavaksi.

Kiitän siis tästä esityksestä. Kyllä tässä toivoa ja takuuta on.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

19.46 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Koronapandemia on riepottellut yhteiskuntaa tavalla, mikä on heijastunut eri lailla eri aloille ja tarvittavaan avun määrään. Pandemian ehkäisemiseksi tehdyt rajoitustoimenpiteet ja myönnetyt korvaukset ja kompensatiot ovat valitettavasti kohdelleet yksilöitä, yhteisöjä ja yrityksiä eriarvoisesti. Eri alojen toimintamahdollisuudet ovat eronneet ja eroavat yhä toisistaan merkittävästi. Erityisesti tapahtuma- ja kulttuurialalla elinkeinon harjoittaminen on jo yli vuoden ajan lähes poikkeuksetta ollut kiellettyä. Kun emme voi vielä pysähtyä puhuttelevan taiteen äärelle, pysähdytään hetkeksi edes alan toiminnan jatkoedellytyksiin ja tapahtumatakuun mahdollisuuksiin.

Luovat alat ovat olleet koronaepidemian suurimpia häviäjiä, ja lisätukien tarve on ilmeinen. Teollisuudenalana tapahtuma-alan liikevaihto on noin 2,35 miljardia euroa, ja ala työllistää paitsi 20 000 työntekijää myös 175 000 tilapäistä työntekijää. Tapahtumien ympärille keskittyy usein myös matkailu-, majoitus- ja ravintolatoimintaa, ja lisäksi ne työllistävät alihankintaketjujen kautta merkittävän määrän ihmisiä. Tapahtumateollisuuden merkitys pitää tunnustaa nykyistä paremmin osana Suomen taloutta ja työllisyyttä. Jos tapahtumia ei lähdetä rivakammin avaamaan, hidastaa se myös suotuisaa työllisyyskehitystä.

Taloudellisten syiden rinnalla on tärkeää korostaa kulttuuri- ja taidealan merkitystä ihmisten hyvinvoinnille ja jaksamiselle. Tutkimusten perusteella on vahvaa näyttöä taiteen ja taiteellisen toiminnan merkityksestä fyysisen ja psyykkisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sekä osana myös sairauden hoitoa ja paranemista. Tässä ajassa kulttuurin ja taiteen merkitys voisi siis korostua entisestään.

Arvoisa puhemies! Hallitus esittää tapahtumatakuuta, joka korvaisi peruuntuneen vähintään 200 hengen yleisötapahtuman kustannuksista 85 prosenttia, mikäli tapahtuma perutaan kokonaan lain tai viranomais määräysten määräyksestä. Tapahtumatakuuta hakisi tapahtumanjärjestäjä, mutta takuun perusteella maksettava korvaus peruuntuneista tapahtumista maksettaisiin myös tapahtumanjärjestäjän hakemuksessaan ilmoittamille alihankkijoille, eli koko ekosysteemin pitäisi tulla nyt huomioitua. Hallituksen esityksessä tapahtumatakuu toimii siis osittaisena suojana tapahtumanjärjestäjien taloudellisen riskin varalle.

Suuri toiveeni on, että hallitus sallii ja edistää samalla terveysturvallisten tapahtumien toteuttamista. Esimerkiksi ulkotilaisuudet, ravintolaesiintymiset ja suurten teatteritilojen avaamiset rajatuille yleisöille ja turvavälein olisi varmasti mahdollista jo toteuttaa. Nykyinen tilanne on hämmentänyt monia ja perustellusti tilanne on nähty epäoikeudenmukaise-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

na. Rokotetut osallistujat voivat nyt osallistua ulkona toteutettuun liikuntatilaisuuteen, mutta samalla alueella voi olla, että samansisältöinen kulttuuritilaisuus on kielletty. Ratkaisu ei riipukaan vain terveysturvallisuudesta vaan on ennemminkin alakohtainen.

Esitetyt tapahtumatakuun ulkopuolelle jää vielä joitain toimijoita. Yhdistyspohjaiset tapahtumajärjestäjät, jotka järjestävät vakiintuneesti ja ammattimaisesti kulttuuritapahtumia ja festivaaleja, eivät ole takuun piirissä. Tapahtumatakuun ulottamista myös arvonnalisäveron ulkopuolisiin yhdistyspohjaisiin toimijoihin tulisi siis mielestäni selvittää ja harkita vakavasti.

Arvoisa puhemies! Hallitus on pyrkinyt tukemaan kulttuuri- ja tapahtuma-alaa laajasti. Tapahtumatakuun lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön kautta jaetaan työskentelytukea taiteen ja kulttuurialan ammattilaisille yhteensä 65 miljoonan euron edestä. Teattereille, orkestereille ja museoille jaetaan 20 miljoonaa euroa, ja sillä tuella pystytään valmistautumaan syksyn näyttely-, konsertti- ja esityskauteen. Tärkeää olisi kohdentaa näitä tukia juuri niille, jotka ovat kriisin vuoksi menettäneet. Esittävät taiteet tässä varsinkin painottuvat. Toivottavasti siis myös tuen saajissa.

Vielä täytyy todeta kehysriihikeskusteluun liittyen, että minulle iso pettymys oli jousto hallitusohjelmassa kirjauksesta kulttuurin ja nuorisotoimijoiden täydestä kompensatiosta Veikkauksen pudonneiden tulojen vuoksi. Toivottavasti tähän löydetään vielä budjettiriihissä mahdollisuuksia kompensoida, sillä nyt ei ole aika tinkiä kulttuurilta.

Vaikka toivotankin hallituksen esityksen tapahtumatakuusta erittäin tervetulleeksi ja toivon sen etenevän ripeästi — jo tätä on odotettukin, kuten täällä jo todettiin — ei se eivätkä muutkaan tukitoimet tarjoa pitkäjänteistä kehitystä tapahtuma-alalla toimivien freelancereiden, yksinyrittäjien ja useasta tulonlähteestä toimeentulonsa saavien työttömyysturvaan. Olisi syytä käydä laaja-alaista keskustelua universaalista perustulosta sekä edetä myös eri toimeentulon lähteitä huomioivan yhdistelmävakuutuksen valmistelussa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Talvitie poissa. — Edustaja Kiviranta.

19.52 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tapahtuma-alan toiminta on ollut käytännössä kokonaan pysähdyksissä maaliskuusta 2020 lähtien. Viime vuoden kesällä ja etenkin alkusyksystä pienempiä tapahtumia oli mahdollista jossain määrin järjestää, mutta niitäkin sitoivat tarkat kokoontumisrajoitukset, eikä suurten tapahtumien järjestäminen ole ollut 14 kuukauteen lainkaan mahdollista. Myös alkavan kesän lähes kaikki merkittävimmät suuret yleisötapahtumat on jo peruttu toista kesää peräkkäin.

Arvoisa puhemies! Tapahtuma-ala tarvitsee enemmän tukea kuin sille tähän asti on tarjottu. Tapahtumien järjestäminen on usein pitkäkestoinen prosessi, joka vaatii merkittävien taloudellisten riskien ottamista. Järjestäjän on voitava luottaa siihen, että tapahtuma voidaan suunniteltuna ajankohtana todella järjestää. Koronapandemian seurauksena näin ei ole ollut, ja siksi alan tilanne on äärimmäisen haastava. Tapahtumatakuu antaa mahdollisuuden siihen, että valtio auttaa liiketoimintariskin kantamisessa ja madaltaa siten huomattavasti kynnystä järjestää tapahtumia näinä epävarmoina aikoina.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strand poissa, edustaja Hyrkkö poissa. — Edustaja Multala.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

19.54 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Aivan kuten hallitukselta kesti aikansa saada tämä tapahtumatakuuesitys eduskuntaan, niin kesti myös eduskunnalta saada tapahtumatakuuesitys käsittelyyn tänne lähetekeskusteluun, mutta hyvä, että nyt keskustellaan. Sivistysvaliokunnassakin tästä aiheesta lausumme, ja varsinainen mietintövaliokunta varmaan hyvinkin pian jo esityksen tuo tänne.

Arvoisa puhemies! Tässä on tuotu keskustelun aikana jo monia niitä korjaustarpeita, joita tässä esityksessä edelleen on, eli toistuvat tapahtumat, yhdistysten järjestämät ja niin edelleen. Haluan kuitenkin tässä omassa puheenvuorossani nyt tuoda esiin sen kohtuuttoman tilanteen, johon tapahtuma-ala on joutunut pitkään. Tällä esityksellä sitä osittain korjataan ja osittain myös sillä freelancereiden tuella, joka OKM:stä myönnetään, mutta se on täysin käsittämätöntä, että tänään ministerit ovat Twitterissä kilpaa huutaneet, että nyt tapahtuma-alaa kohdellaan täysin epäoikeudenmukaisesti, ala tulee turvallisesti avata. Miksi se on käsittämätöntä, on, että edelleen aluehallintovirastot noudattavat STM:n ohjausta siinä, kuinka tapahtumia rajoitetaan, eli kokoontumisrajoituksia. Sen vuoksi ne kauniit puheet, joita tänäänkin täällä hallituspuolueiden edustajilta on kuultu, toivottavasti johtavat siihen, että erittäin pikaisesti hallitus tekee päätöksiä, uusia linjauksia, joita STM:n ja siellä erityisesti ministeri Kiurun, jonka alle nämä asiat kuuluvat, tulee noudattaa, ja lähtee oman exit-strategiansa mukaisesti purkamaan rajoitustoimenpiteitä sellaisilla alueilla, joilla se on terveysturvallisesti mahdollista.

Arvoisa puhemies! OKM:ssä on yhdessä tapahtumajärjestäjien kanssa jo kauan aikaa sitten laadittu turvallisten tapahtumien strategia, ja on jo voitu näyttää toteen, että tapahtumia on täysin mahdollista järjestää terveysturvallisesti. Nyt on sen aika, nyt meidän pitää viimein näyttää, että ymmärretään, että ensisijaisesti ala haluaa päästä töihin.

Arvoisa puhemies! Vielä kun meillä kaikki rajoitustoimet myös lain mukaan ja perusteella perustuvat nimenomaisesti siihen, että pyritään välttämään sitä tartuntariskiä, on aivan mahdoton ymmärtää, kuinka esimerkiksi puistossa vierekkäin istuen olisi vähemmän tartuntariskiä kuin vaikkapa kolmen penkin välein urheilukatsomossa. Sen vuoksi on välttämätöntä, että hallitus mahdollisimman pikaisesti uudelleen arvioi ohjauksensa alueille ja alueet sitä myöden voivat tehdä uusia päätöksiä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

19.57 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Multala äsken sanoi, niin tätä on kyllä odotettu, ja nyt tämä viimein tuli.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annettua lakia siten, että siinä säädettäisiin yleisötapahtumien järjestäjille tarkoitettu uudesta tuesta. Kyseessä olisi ennakollinen maksusitoumus, joka annettaisiin tapahtumajärjestäjälle tämän ilmoittamia kustannuksia vastaten. Jos tapahtuma lain tai viranomaisen määräyksen johdosta peruttaisiin, maksettaisiin korvaus enakkoon ilmoitetuista, toteutuneista kustannuksista. Tapahtumatakuuta hakisi tapahtumajärjestäjä, mutta takuun perusteella maksettava korvaus peruuntuneista tapahtumista maksettaisiin myös tapahtumajärjestäjien hakemuksessa ilmoittamille tapahtuman alihankkijoille. Jos tapahtuman laajuutta rajoitettaisiin lain tai viranomaispäätöksen nojalla, maksettaisiin osittainen korvaus toteutuneista kustannuksista. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2021.

Arvoisa rouva puhemies! Esityksen mukaan Valtiokonttori voi myöntää samanaikaisesti voimassa olevia ennakollisia maksusitoumuksia yhteensä korkeintaan 250 miljoonan eu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

ron arvosta. Maksusitoumusten arvioidaan aiheuttavan tapahtumien peruuntumisten tai pienempänä toteutumisten vuoksi takuumaksuja 80 miljoonaa euroa. Myönnetystä tapahtumatakuusta korvattaisiin takuun saajalle kustannustukena takuehtojen mukaisesti suoraan lain nojalla tai viranomaisten määräyksen vuoksi peruuntuneen tapahtuman järjestämisestä aiheutuneista ja ennakoon ilmoitetuista, kohtuullisista toteutuneista kustannuksista 85 prosenttia. Tapahtumatakuu on perustettu sen takia, että tietyt liiketoimintamallit ovat pudonneet kokonaan tai lähes kokonaan uuden tukijärjestelmän ulkopuolelle.

Arvoisa rouva puhemies! Itse tapahtumatakuun ajatus on mielestäni hyvä. Järjestäjä voi laittaa tapahtuman pystyyn nyt, ja mikäli viranomaisrajoitukset myöhemmin pakottavat perumaan tapahtuman, on järjestäjä oikeutettu korvauksiin. Hallituksen esityksessä on opittu aiempien esityksien ehdottomuuden heikkoudesta. Jos tapahtuma toteutuu määräysten takia huomattavasti kaavailtua pienempänä, on järjestäjä oikeutettu osittaisiin korvauksiin.

Arvoisa rouva puhemies! Loppuun tahdon sanoa, että tapahtumatakuukin on valitettavasti hyvin ulossulkeva: tapahtuman pitää olla suunnattu vähintään 200 hengelle, järjestäjän pitää olla vakiintunut toimija ja se ei koskisi säännöllisiä, ympärivuotisesti järjestettäviä tapahtumia, esimerkiksi viikoittaisia konsertteja tai klubi-iltoja. Myös tapahtumatakuun hakuajassa on mielestäni pientä viilattavaa. Alkamisajankohta 1.6.2021 on mielestäni tarpeettoman myöhäinen aloituksena, koska kevään puolellakin järjestetään monennäköisiä tapahtumia. Samalla logiikalla voisi kysyä myös päättymisajankohdan 31. elokuuta 21 mielekkyyttä, kesäkausi kun nykyään lipsuu usein myös syyskuun puolelle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Itse asiassa tähän asiakohtaan varattu käsittelyaika alkaa olla loppumassa, mutta ajattelin, että voisimme ottaa nyt listalla olevat puheenvuorot. Jos niitä ei tule lisää, niin sitten keskustelu päättyy, mutta jos puheenvuoroja tulee lisää, niin sitten se siirtyy niin kuin ennalta on ajateltu. — Edustaja Risikko.

20.00 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Kiitos tästä mahdollisuudesta vielä. Me tosiaan sivistysvaliokunnassa tätä tullaan käsittelemään — täällä on nytkin siis sivistysvaliokunnan jäseniä — ja me otetaan erittäin vakavasti tämä, ja meillä on siellä varmasti hyviä asiantuntijoita. Yritetään saada nopeasti talousvaliokuntaan tästä lausunto.

Itse kannan huolta totta kai siitä, että kulttuuri on tosi tärkeää, ja nämä tapahtumat, niin kaupungeille kuin meille ihmisille. Se tuo hyvinvointia. Mutta kannan huolta myös siitä, että jos nämä kulttuuritoimijat eivät saa toteuttaa sitä, mihin he ovat ammatin hankkineet ja ammattimaisesti kehittäneet itseään, niin mitä siitä seuraa. Siitä seuraa lamaannus, siitä seuraa nimenomaan masentuneisuutta, ja siinä, että vielä uudelleen jaksaa sitten yrittää ja uskoa tähän tulevaisuuteen, on kova tehtävä. Siitä syystä tämä kaikki tuki olisi tuiki tärkeää.

No sitten me jokainen tiedämme sen, että pelkkä raha ja se tilke — se ei ole kuin hetken heilahdus, kun taas on sellainen tilanne, jos tämä korona jatkuu. Sen tähden meidän pitäisi pyrkiä siihen, että nämä avataan. Elikkä se, että me pelkästensä tällaisilla tukimuodoilla pidetään tapahtumat kiinni ja suljettuina, ei ole kestävä ratkaisu, vaan kestävä ratkaisu on erityisesti se, että me saamme ne tapahtumat auki.

Siteeraan tässä sisätautien ja infektiosairauksien erikoislääkäriä, infektioepidemiologia, emeritustutkimusprofessoria Petri Ruutua. Hän otti minuun yhteyttä, ja hän sanoi juuri tästä asiasta, että miten nämä tilaisuudet pitäisi saada auki. Hän ehdottaa tässä — hän sanoi,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2021 vp

että voi ihan levittää tätä tietoa, mitä hän on pohtinut — nimenomaan koronapasseja ja nimenomaan sitä, että siinä olisi osoitus rokotuksesta tai sitten sairastetusta covid-taudista. Ja toinen olisivat nämä covid-pikatestit, ja sitten olisivat nimenomaan nämä istumapaikkasuunnittelut tai yleensä välimatkat tai se, että jos on samasta taloudesta olevia henkilöitä, miten heidän sijoittelunsa siinä tapahtumassa olisi. Sehän on ihan selvä, niin kuin hän tässä toteaa, että ”mikään strategia ei täysin poista infektioiden riskiä, mutta edellä olevin varotoimin tartuntojen riski on varsin pieni erityisesti verrattaessa muihin yhteiskunnan toimintoihin, kuten ravintolatoimintaan”. Tämä on nyt muistettava, että meillä on monia sellaisia aloja täällä, joissa todella pakkautuu ihmisiä eikä näitä pystytä huomioimaan, mutta nämä tapahtumat kyllä pystyisivät sen huomioimaan, jos niille vain annettaisiin se mahdollisuus. Se on kestävää kehitystä. Avataan tapahtumat.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Multala.

20.03 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! En voi muuta kuin yhtyä kaikkeen siihen, mitä sivistysvaliokunnan puheenjohtaja edellä juuri totesi. Keinoja on, jos tahtoa on. Tapahtumatakuutuki on tärkeä edelleen varmasti monille tapahtumille, sillä vaikka tapahtumat saataisiinkin osittain auki, yleisömääriä varmasti joudutaan kesän ajalta rajoittamaan.

Sen vielä totean kuitenkin, että kun nyt tapahtumatakuutuki on tarkoitus saada kesäkuun alusta voimaan ja nyt vasta ollaan tässä tätä eduskunnassa käsittelemässä, niin auttamattoman myöhään tulee. Olemmekin jo kuulleet lukuisien kesäfestarien ja urheilutapahtumien peruuttavan tämän kesän osalta, ja se on sääli, sillä se tarkoittaa nimenomaisesti juuri sitä, että tekijät eivät pääse töitään tekemään ja sitä myötä eivät myöskään tuloja siitä saamaan.

Arvoisa puhemies! Sen kuitenkin vielä tähän perään nyt totean, että vaikuttaa nyt vahvasti siltä, että STM:ssä jarrutetaan paitsi näitä avaamistoimia eli tapahtumien turvallista järjestämistä myös sitä, että tänne Suomeen eivät nämä uudet virusmuunnokset pääsisi jatkuvasti tulemaan. Missä viipyy rajojen ennakkotestaus? Olen erittäin huolissani tapahtumateollisuuden kaikkien erilaisten pienten ja suurempienkin toimijoiden puolesta siitä, että jollemme saa tätä asiaa kuntoon, niin se, että me haaveilemme siitä, että tapahtuma-ala voisi palata pikkuhiljaa kohti normaalia, saattaa jäädä hyvin lyhytaikaiseksi iloksi. Siksi toivon, arvoisa puhemies, että hallituspuolueiden edustajat voimakkaasti vaikuttavat hallituksen kautta sosiaali- ja terveysministeriöön, että siellä ryhdytään nyt vihdoin toimeen, sillä aikaa ei ole lainkaan hukattavaksi.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.